

Prosjekt: Konsekvenser av friere redskapsvalg, 2010-2012.
Avslutningsseminar, Gardermoen 17. april, 2013.

SINTEF Fiskeri og havbruk / Universitetet i Tromsø
Finansiert av FHF-Fondet.

Et vidt perspektiv: Konsekvenser av fritt redskapsvalg i lys av følgende problemstillinger:

- Flåtens karbon-avtrykk (E. Horgnes/K. Henriksen, SINTEF F&h)
  - Teknisk kapasitetsutvikling i flåten (H. Åsjord, SINTEF F&h)
  - Fangst- og landingsmønster (S.H.Gjøsund, SINTEF F&h)
  - Ressursfordeling og redskapsfrihet (Johnsen, UiTø/ Standal, S F&h)
  - Beskatningsmønster (Arne Eide, UiTø)
  - Økonomiske effekter (Arne Eide/Marius Berntsen, UiTø)
  - Areal- og områdereguleringer (Trine Holm/Jahn P. Johnsen, UiTø).
-
- Delrapporter og en sluttrapport.
  - **Overordna Problemstilling for prosjektet:**
"Representerer en potensiell deregulering/redskapsfleksibilitet: Effektivitetsgevinst eller ei form for Omfordeling"?

HOVEDFUNN FRA PROSJEKTET

- TAC-regimet har fjernet koplingen mellom redskapseff. og ubegrensa fangst.
- Simuleringer av fisket etter torsk med ulike fiskeredskaper, viser at redskapsfrihet representerer en effektivitetsgevinst og at det kan introduseres innenfor rammene av en forsvarlig ressursforvaltning.
- **Hvor og når** det fiskes, har trolig større effekt på beskatningsmønsteret enn valg av type fiskeredskaper.
- De økonomiske analysene viser at ulike fiskeredskaper kan være mest effektive. Dette betyr at redskapsfleksibilitet kan repr. en effektivitetsgevinst for fiskeflåten.
- Analyser av energiforbruket viser forskjeller mellom ulike fartøy- og redskapsgrupper. Redskapsfleksibilitet kan bidra til et mer miljøvennlig- eller energieffektivt fiskeri.
- Ad. Fordelingspolitikken: Redskapsfrihet kan utfordre den fordelingspolitiske begrunnelsen for å holde ved like dagens fordeling mellom ulike fartøy- og redskapsgrupper.
- Redskapsfrihet: Økt- fokus på areal- og områdereguleringer?
- Økt redskapsfrihet: Fordrer liberalisering av primært Utøvelsesforskrifta og konsesjonsforskrifta (sentral del av innsatsreguleringer i fiskeri).

Bakgrunn: Hvorfor tematisere "Fritt redskapsvalg"?

- *Økonomisk teori: Øk. aktører vil velge den produksjonsforma som gir høyest lønnsomhet. Reguleringer kan påføre effektivitetstap til en gitt næringsvirksomhet og kan være et hinder for å drive optimalt.*
- *"Det er potensiale for betydelige effektivitetsgevinster i fiskeflåten" (jfr. ressursrente i fiske)". Et strukturelt spørsmål, herunder teknologi.
Kilde: Professor Stein Ivar Steinshamn, NHH (2004 / 2012).*
- *Marine Resource Economics (Guttormsen & Roll, 2011):
"Technical Efficiencies in a Heterogenous Fishery: The case of Norwegian Groundfisheries " (ref.: Marine Resource Economics, 2011).*
- *Funn: Store effektivitetsforskjeller mellom ulike fartøy- og redskapsgrupper. Også innad i de ulike gruppene.*

Bakgrunn, referanse til politiske mål

- *Statsråd Lisbeth Berg Hansen, 11.11.2009:*
- *"Dagens redskapsregler kan være et hinder for bruk av **energieffektive fangstmetoder**. Det er uheldig og lite fremtidsrettet. Med de begrensninger vi må ha av hensyn til biologien og miljøet, **bør den enkelte fisker ha mulighet til å velge det redskapet som passer best**".*
- *St. prp. Nr 1, 2011.*
- *"Fiskeflåten er i dag regulert med hensyn til hvilke redskaper som kan brukes til hvilke tider og i hvilke områder. Videre er fisketillatelsene i stor grad basert på redskapstype. Dette begrenser det enkelte fartøys tilpasningsmuligheter. Dagens regelverk kan være til hinder for bruk av energi- og kostnadseffektive fangstmetoder, og det er en prioritert oppgave å legge til rette for et friere redskapsvalg i fiskeflåten. Departementet vil i dette arbeidet legge vekt på at et friere redskapsvalg ikke skal medføre et **uønsket beskatningsmønster** eller **redusert råstoffkvalitet**".*

Status, reguleringer av ulike fartøy- og redskapsgrupper:

- 15 ulike konsesjonstyper for havfiskeflåten, refererer til fiske etter visse fiskeslag med bestemte redskaper.
- Ca. 11 adgangsbegrensa fiskeri i kystflåten, som omfatter fiske etter bestemte fiskeslag med bestemte redskap for visse fartøystørrelser.
- Ca. 20 kvoteregulerte fiskeslag, der ulike konsesjons- og deltakargrupper er tildelt kvoter.
- I noen grupper er det bare enkelte fartøy som har lov til å bruke et bestemt redskap i fiske etter et visst fiskeslag, f. eks. konv. hav og sei med garn.
- I andre grupper er det stor overlapping mellom bruken av ulike redskaper i fisket på samme fiskeslag, for eks. sei med not og konv. redskaper.
- I noen fiskeri er det redskapsfleksibilitet en vei, men ikke den andre.
- Kystfartøy kan velge fritt mellom bruken av konvensjonelle redskaper. For den konvensjonelle havfiskeflåten, er det imidlertid konsesjonskrav for å bruke snurrevad.

ULIKE LOVER- OG FORSKRIFTER SOM REGULERER BRUKEN AV FISKEREDSKAPER FARTØY.

• **HAVRESSURSLOVA (2008)**

- Økosys. Tilnærming
- Formålstjenleg ress.fordeling
- Høstingsmetoder og redskapsbruk
- Generelt forbud mot trålfiske 12 nm.

• **UTØVELSESFORSKRIFTA**

• **(forbud, redskap):**

- Flytetrål (nord for 62N)
- Pelagisk med snurrevad
- Torsk/hyse med not
- Autoline, 21.35m: 4 nm

DELTAKARLOVA (1999)

- Fangstkapasitet
- Lønnsomhet og verdiskaping
- Kystbefolkninga til gode

KONSESJONSFORSKRIFTA

-(vilkår fartøy)

- torsketrål, seitrål, reketr
1500m³>> 4000m³
- seinot/snurrevad:max 500m³.
- NVG (generelt): inn til 12 nm

Teknisk kapasitet, samla havflåte, 1988 – 2012.

$$k_i = \frac{Loa \times breadth \times 0.35 + GRT \times 0.35 + HP \times 0.30}{500} + R \quad K_{year} = \sum_{i=1}^N k_i$$

Technical capacity development = $K_{2003} - K_{2012}$

Lengdegrupper i meter Loa	Antall fartøykonsesjoner				Gjennomsnittlig kapasitetsfaktor			Sum gruppekapasitet			Kapas.- endring		Relativ
	Ant. 1988	Ant. 2003	Ant. 2012	Endring i prosent	År 1988	År 2003	År 2012	Gruppe-kapasite 1988	Gruppe-kapasitet 2003	Gruppe-kapasitet 2012	Netto endr.	Endr. %	Relativ endring
Loa = 28 - 39,9 m	232	93	22	-91 %	0,95	1,67	2,24	219,4	155,7	49,3	-170	-78 %	-26 %
Loa = 40 - 49,9 m	132	107	42	-68 %	1,48	2,49	3,06	195,8	266,1	128,4	-67	-34 %	-10 %
Loa = 50 - 59,9 m	93	77	58	-38 %	2,37	4,08	4,99	220,1	314,5	289,4	69	31 %	10 %
Loa = 60 m-	62	133	145	134 %	3,33	6,05	7,16	206,2	805,0	1038,4	832	404 %	125 %
Sum havfiskeflåte	519	410	267	-49 %	1,62	3,76	5,64	841,5	1541,4	1505,6	664	79 %	100 %

TEKNISK KAPASITET, TORSKETRÅL, 1988 – 2012.

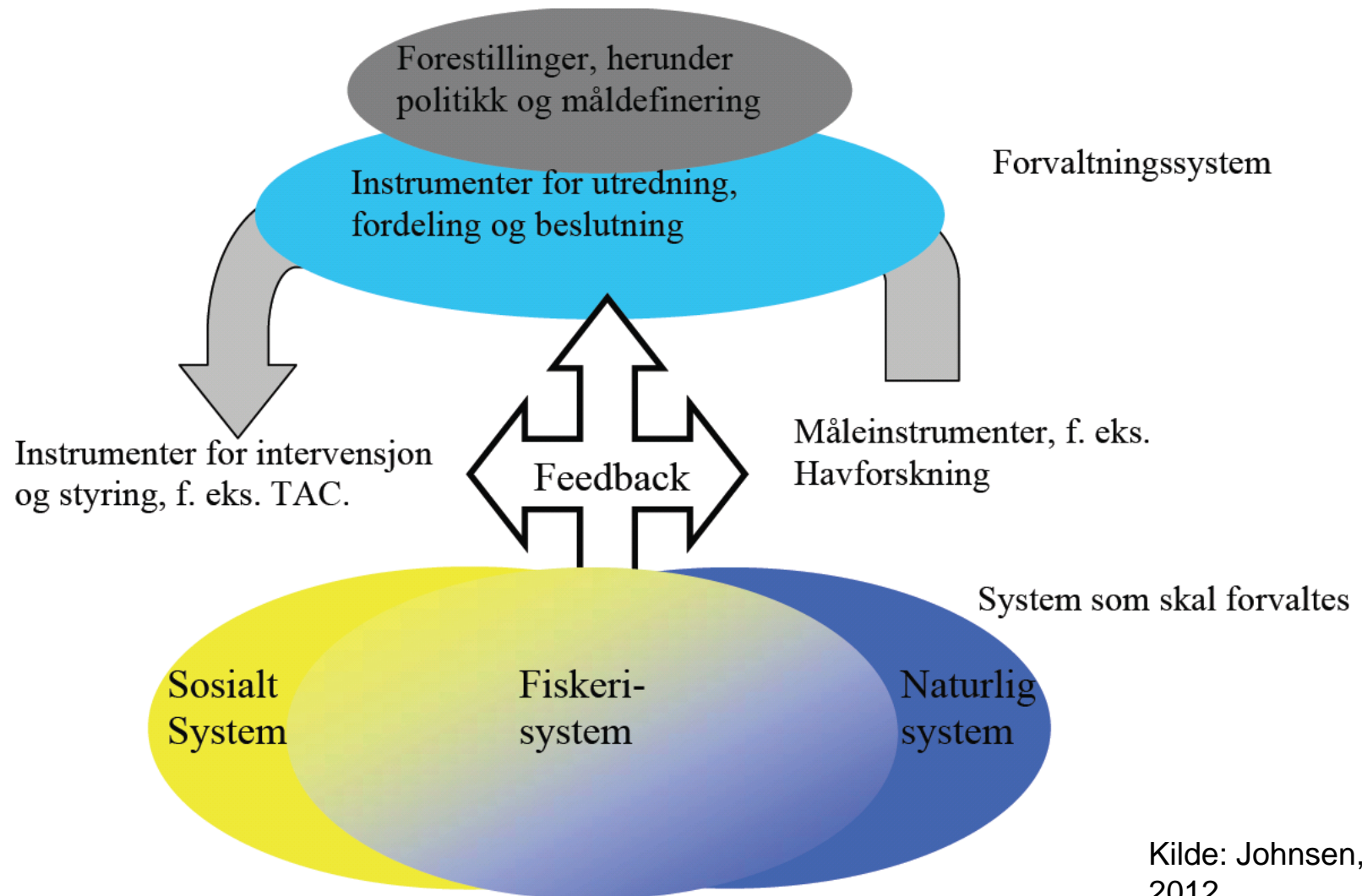
Kilde: Åsjord, 2012.

Lengdegrupper	Fartøy 1988	Fartøy 2003	Fartøy 2012	Gruppe Kap.88	Gruppe Kap. 03	Gruppe Kap. 12	Netto Kap. endring	Endring prosent
Loa= 28 - 39,9 m	23	21	5	20,8	35,3	11,8	-9,0	-43 %
Loa= 40 - 49,9 m	53	34	9	86,3	74,9	25,4	-60,9	-71 %
Loa= 50 - 59,9 m	24	28	14	70,9	114,2	71,3	0,3	0 %
Loa= 60 m og str.	9	11	13	38,8	71,5	87,6	48,8	126 %
Sum torsk/reketrål	109	94	41	217	296	196,1	-20,7	-10 %

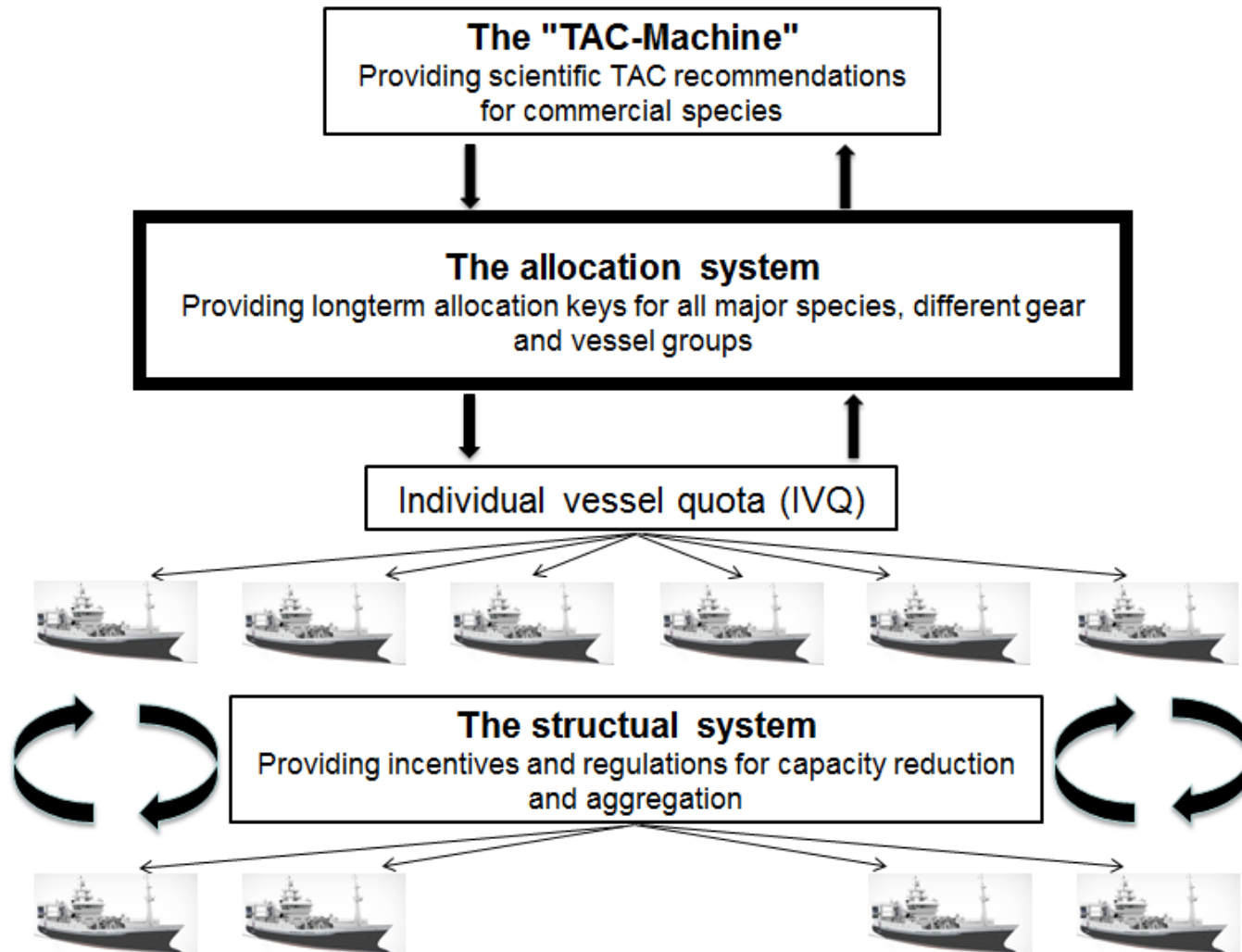
OPPSUMM. TEKNISK KAPASITET OG REDSKAPSFLEKISBILITET

- DEI TEKNISKE ANALYSENE VISER EN ENTYDIG TREND: STORE STRUKTURENDRINGER I FLÅTEN, FÆRRE OG STØRRE FARTØY.
- ØKNING I ANTALL KAPASITETSFAKTORER, SELV OM ANTALL FARTØYER REDUSERES (UNNTAK: TORSKETRÅL).
- ANTALL FARTØY OVER 60 METER ØKER, ALLE ANDRE LENGDEGRUPPER REDUSERES.
- ANALYSER AV BESKATNINGSMØNSTER OG FLÅTEØKONOMI, VISER AT REDSKAPSFLEKSIBILITET REPRESENTERER EN EFFEKTIVITETSGEVINST EL. KAPASITETSØKNING.
-

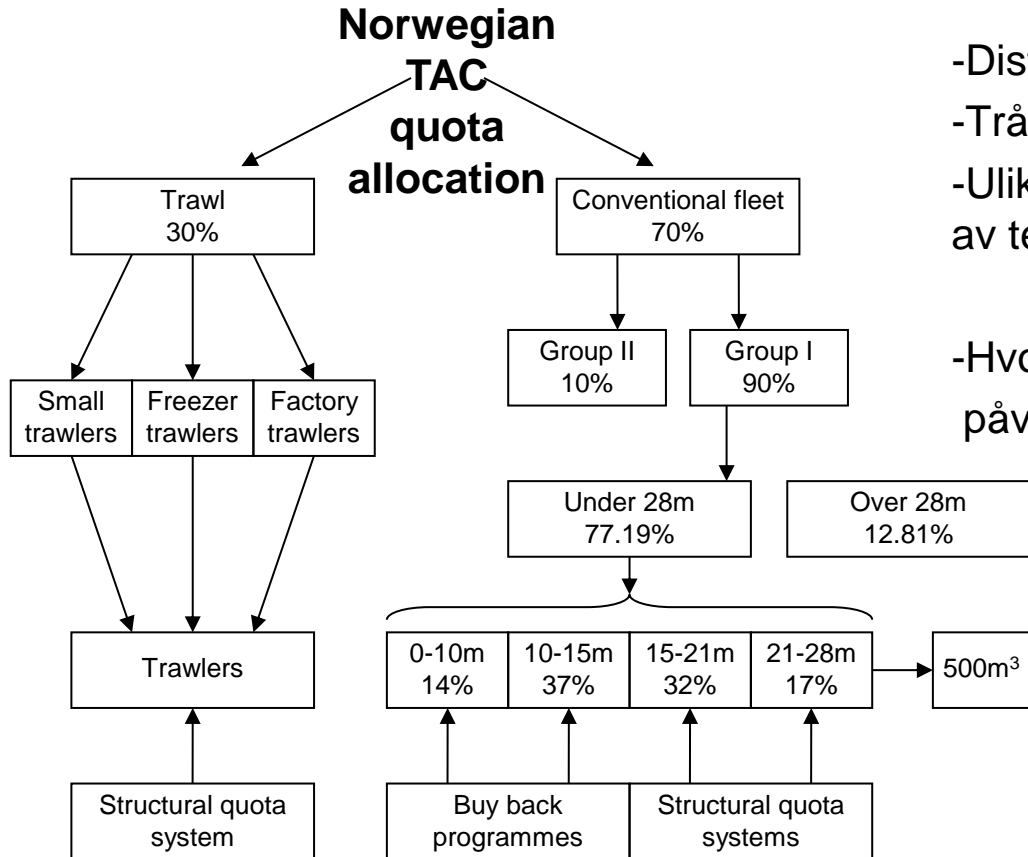
Forvaltningssystem og et fiskerisystem som skal forvaltes.

"FORDELING I KONTEKST": MELLOM TAC-PRODUKSJON OG STRUKTURPOLITIKK.

Fordelingspolitikken legger føringer på teknologisk tilpasning.

- Distriktpolitiske mål
- Trålstigen
- Ulike vilkår for kvotetildeling og valg av teknologi.
- Hvordan kan friere redskapsvalg påvirke flåtestruktur og ress. ford?

OPPSUMMERING:

- Økt redskapsfleksibilitet berører fleire dimensjonar i fiskeriforvaltninga.
- Redskapsfleksibilitet: Innenfor rammene til ei forsvarlig ress. forv.
- Kan bidra til lavere energiforbruk i fiskeflåten.
- Kan bidra til økt teknisk/økonomisk effektivitet for fiskeflåten.
- **Redskapsfleksibilitet : Effektivitetsgevinst**
- **Liberalisering I:**
- Regelverket for redskaper: jfr. Utøvelsesforskrifta må endres.
- Regelverket for utforming av fartøy:Konsesjonsforskr. må endres.

- **Liberalisering II:**
- Utfordres fordelingen mellom redskapsgrupper av i dag?
- Økt fokus på areal- og områdereguleringer?

Videre arbeider... stikkord

- Fokus på fisket etter sei (not, trål, minstemål etc)
  - herunder beskatningsmønster, områdereg. og økonomi?
- Redskapsfleksibilitet og effekter på overreguleringer og strukturtiltak?
- Redskapsfleksibilitet: Neste generasjons fiskefartøy?
- Styrke dokumentasjonen av fangstaktivitet som grunnlag for område- og arealreguleringer?